

ZDRAVOTNICTVÍ ČR:
Stručný přehled činnosti
oboru alergologie a klinická
imunologie za období 2007–
2015
NZIS REPORT č. K/5 (09/2016)

Stručný přehled činnosti oboru alergologie a klinická imunologie za období 2007–2015

Datový zdroj: výkaz A (MZ) 1-01: alergologie a klinická imunologie (A010)

Sběr dat v souladu se zákonem č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů.

Zpravodajské jednotky: Výkaz vyplňuje samostatně každé ambulantní oddělení (pracoviště) alergologie a klinické imunologie, včetně ambulantních částí nemocnic, a také každá imunologická laboratoř (zpravodajská jednotka - dále ZJ), bez ohledu na jejich zřizovatele. Sběr dat probíhá v ročních intervalech (vždy pro období 1. 1. – 31. 12.).

Shrnutí

V roce 2015 vyplnilo výkaz A010 celkem 386 (85,6 %) zpravodajských jednotek (Obrázek 1). Kompletní hlášení poskytly fakultní nemocnice, samostatné odborné laboratoře, samostatné ordinace praktického lékaře pro dospělé, nemocnice následné péče, ostatní odborné léčebné ústavy a ostatní dětské odborné léčebné ústavy. Nejméně vyplňují, relativně k jejich celkovému počtu, malé sdružené ambulance a samostatné ordinace lékaře specialisty (Obrázek 2). Úplná vyplněnost je v Karlovarském kraji, naopak nejnižší v Ústeckém kraji (Obrázek 3). Rozmístění hlásících zpravodajských jednotek v jednotlivých okresech ČR je vizualizováno na Obrázku 4. 63 % z nich tvoří samostatné ordinace lékaře specialisty, 14,5 % jsou nemocnice, ostatních zdravotnických zařízení je 22,5 %. Vzhledem k počtu léčených pacientů jsou nejvýznamnější samostatné ordinace lékaře specialisty a samostatná odborná laboratoř (Obrázek 5).

V roce 2015 se léčilo v oboru alergologie a klinická imunologie celkem 1 021 412 pacientů, tj. 97 pacientů na 1 000 osob v populaci. Zastoupení pohlaví zůstává v průběhu času konstantní, 55–56 % pacientů tvoří ženy a 44–45 % muži (Obrázek 6).

Přestože v průběhu času klesá podíl pacientů s pollinosou (z 357 494 v roce 2007 na 296 263 v roce 2015), jejich zastoupení mezi léčenými pacienty celkem je stále nejčetnější (28 pacientů na 1 000 osob v populaci v roce 2015). Prevalence pacientů s astmatem naopak nabývá rostoucí tendence, v roce 2015 se s astmatem léčilo 291 769 (28 na 1 000 osob) pacientů. Počet pacientů léčených z důvodu stálé alergické rýmy byl v roce 2015 155 721 (15 na 1 000 osob) a pro atopickou dermatitis se v loňském roce léčilo 76 497 (7 na 1 000 osob) pacientů.

Doplňující údaje sumarizující veškeré proměnné výkazu v časových řadách a pro poslední rok sběru i v regionálním srovnání jsou k dispozici v přílohách a to jak ve formě absolutních počtů, tak jako standardizované ukazatele. Příloha dále obsahuje prezentaci s obrázky, formulář ve formátu pdf a pokyny pro jeho vyplňování.

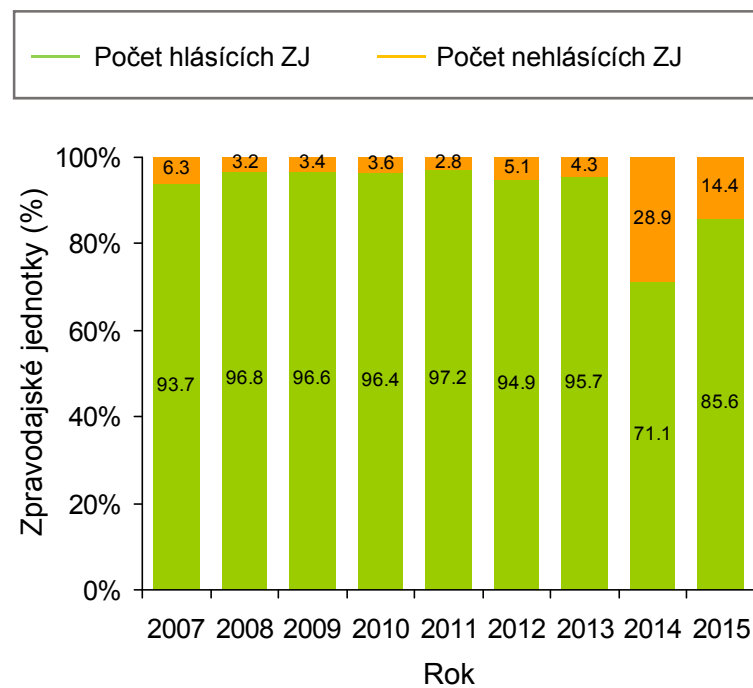
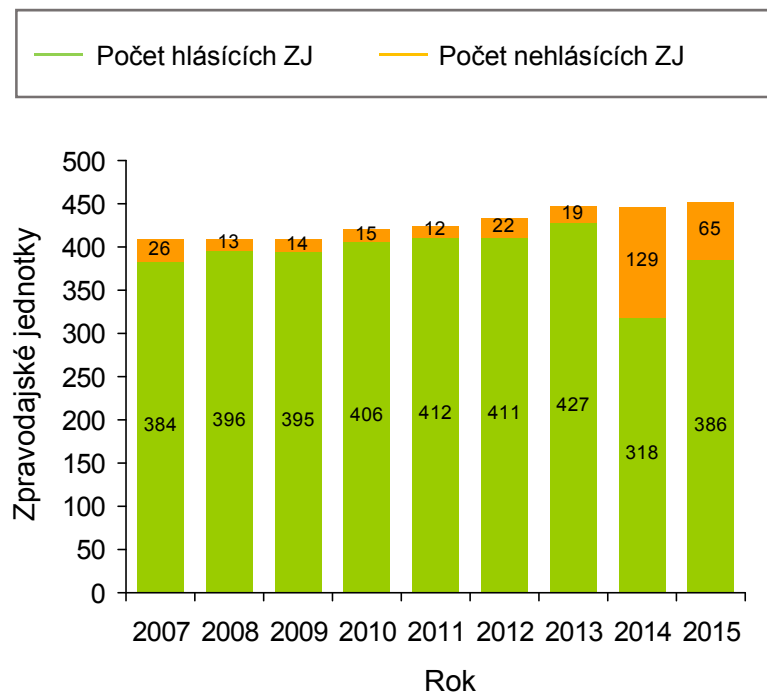
NÁRODNÍ ZDRAVOTNICKÝ INFORMAČNÍ SYSTÉM – AMBULANTNÍ PÉČE

ZDRAVOTNICTVÍ ČR:
Stručný přehled činnosti oboru:
alergologie a klinická
imunologie
2007-2015

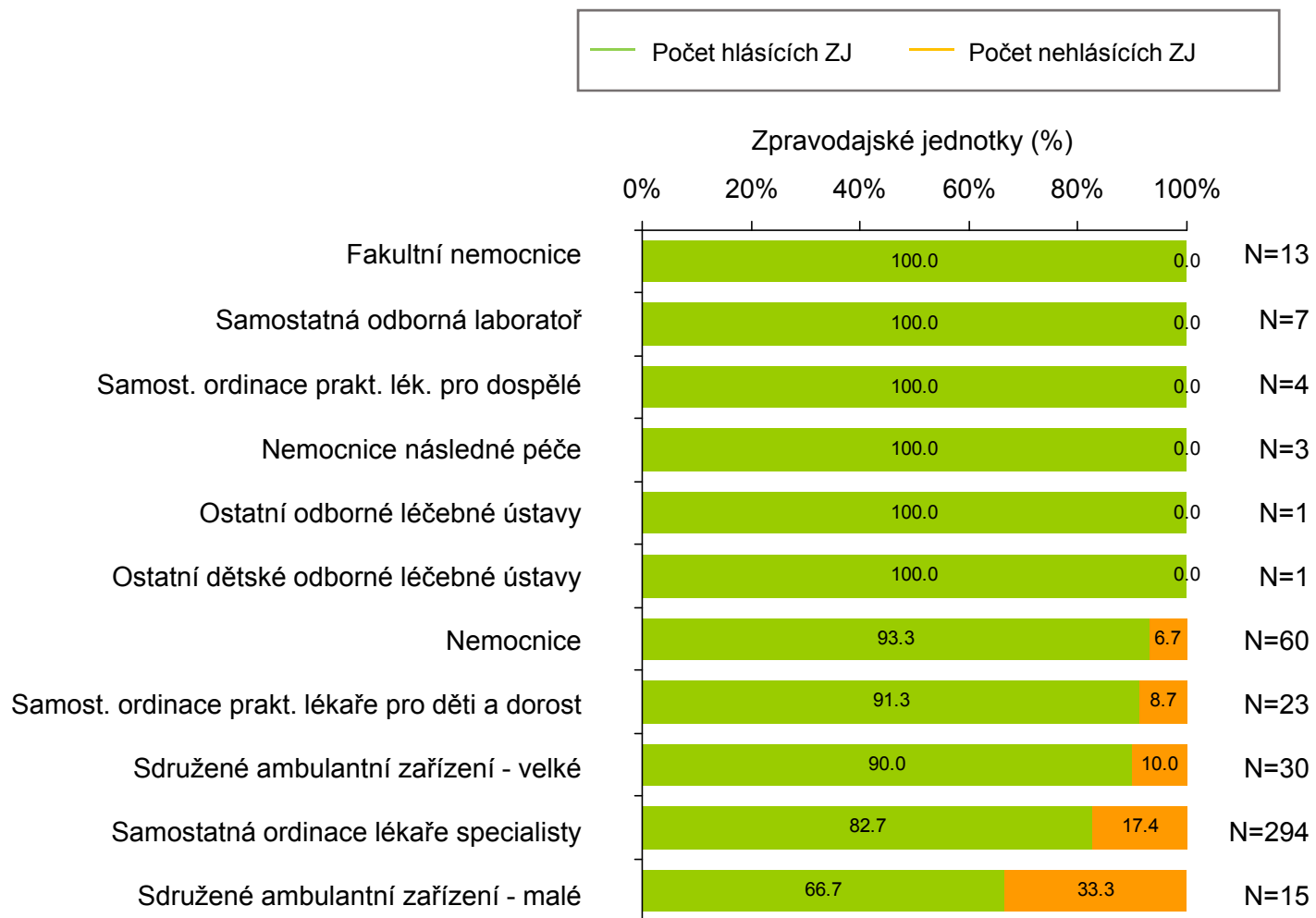
NZIS REPORT č. K/5 (09/2016)

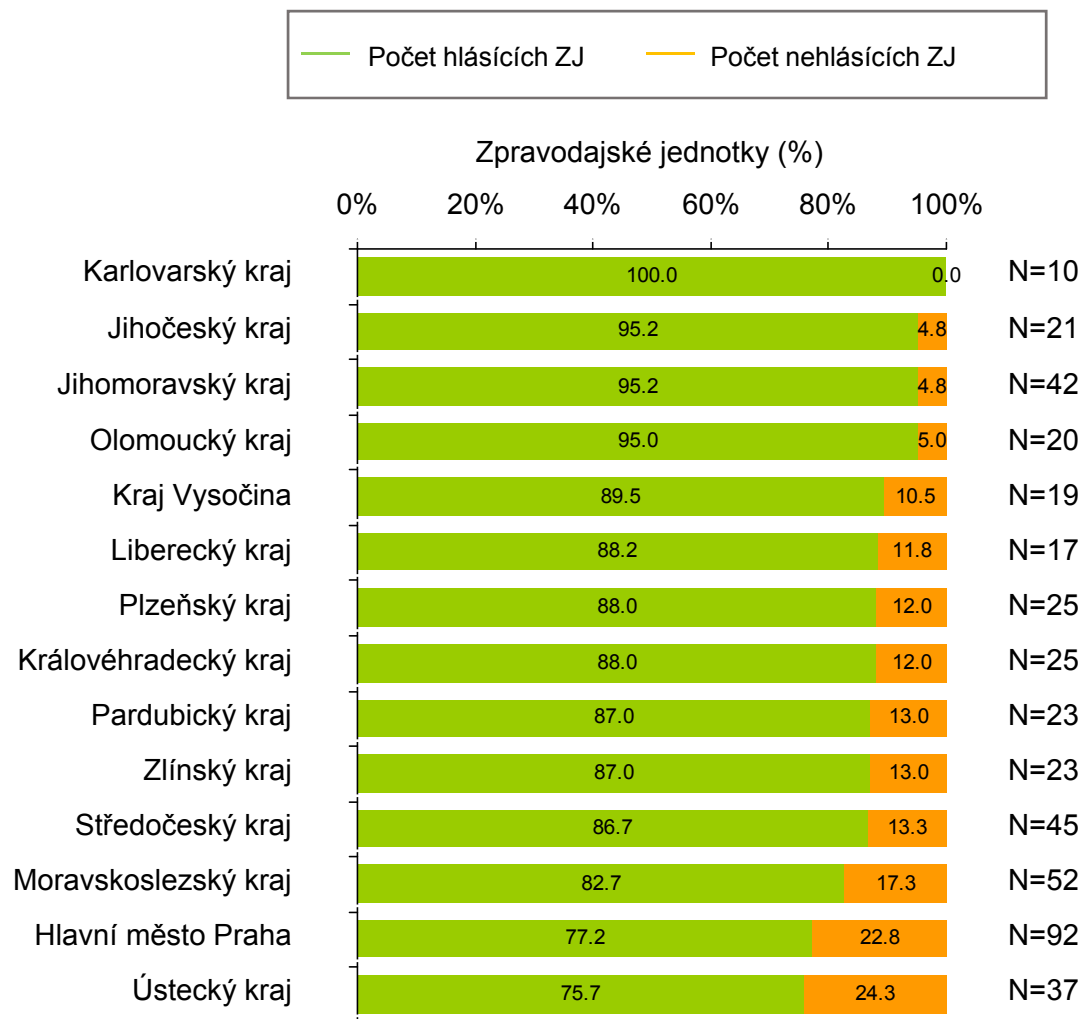
Obrázek 1. Vyplněnost výkazů v letech 2007-2015

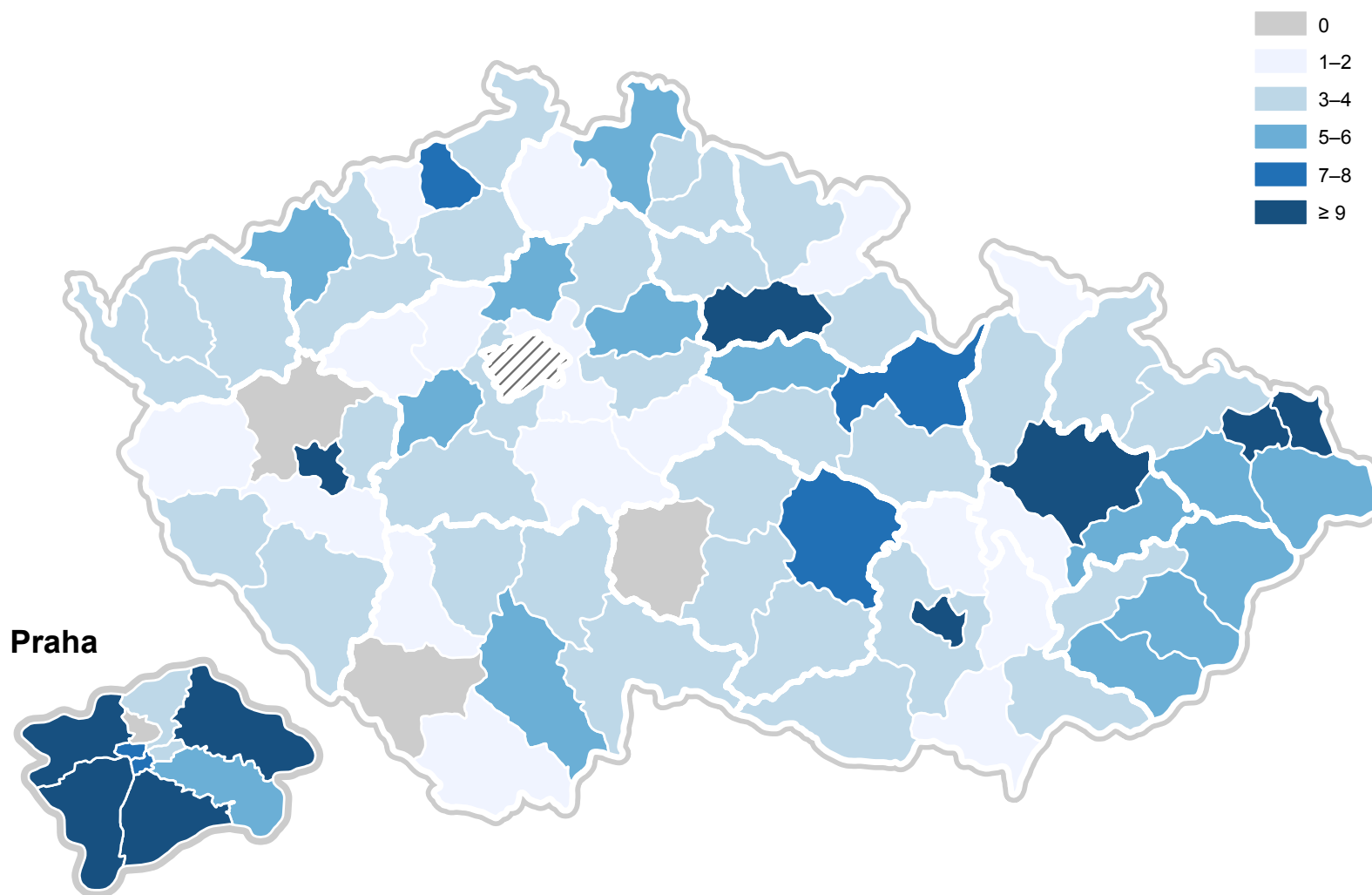
Obrázek 2. Vyplněnost výkazů za rok 2015 podle druhu zdravotnického zařízení

Obrázek 3. Vyplněnost výkazů za rok 2015 v jednotlivých regionech

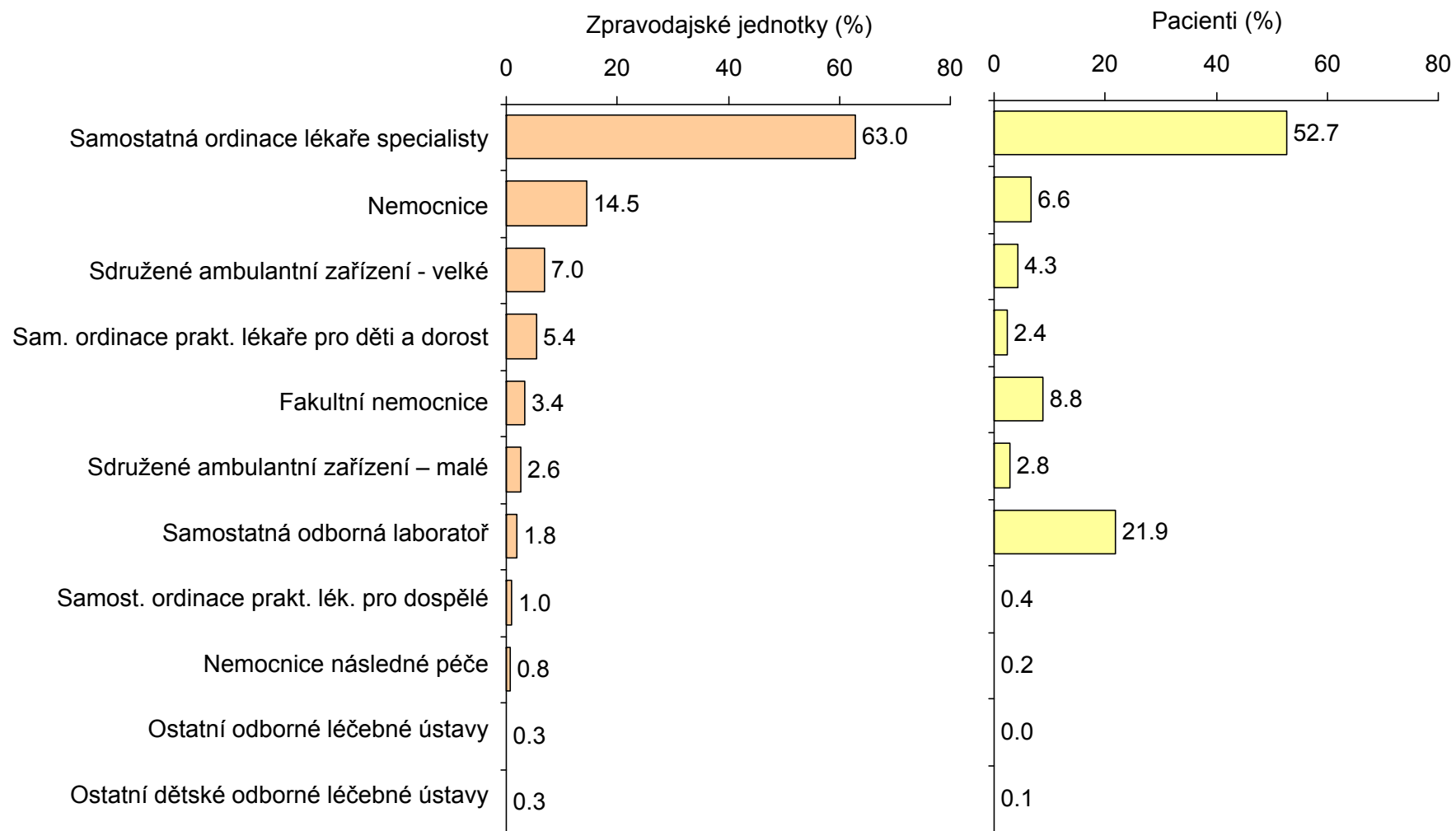

Obrázek 4. Počty hlásících zpravodajských jednotek v okresech ČR

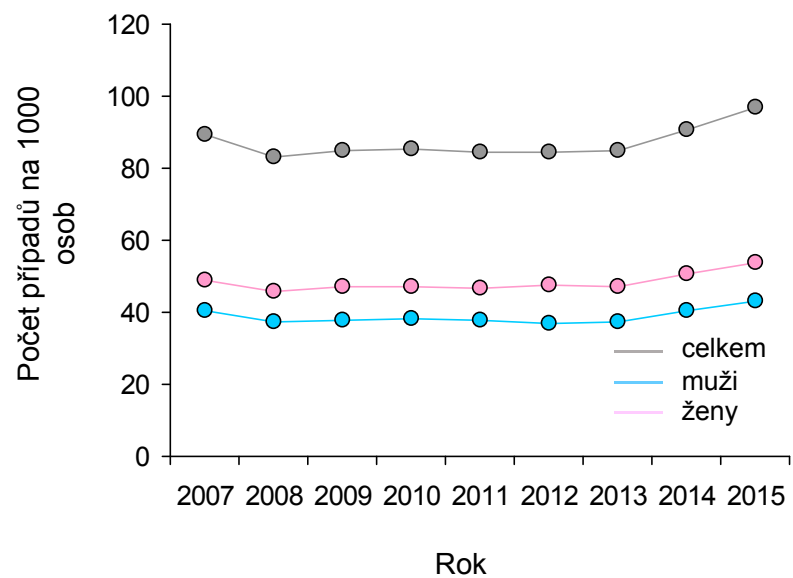
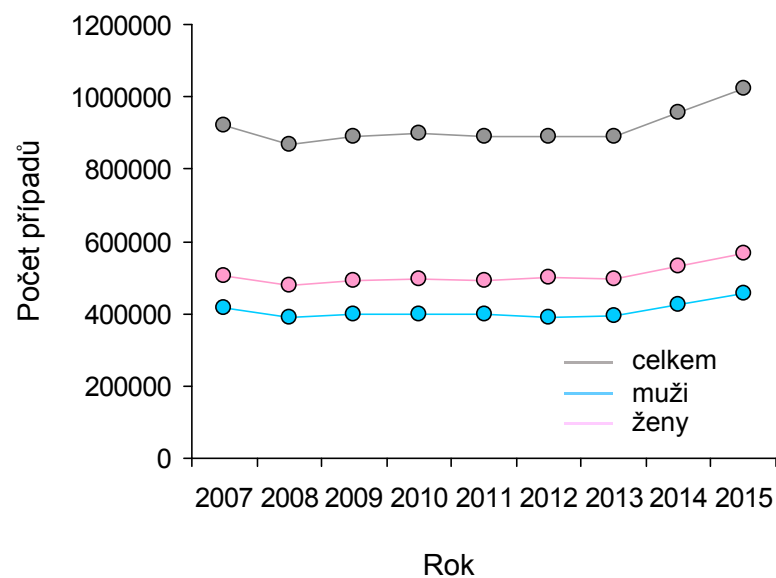

Obrázek 5. Zpravodajské jednotky – druh zdravotnického zařízení

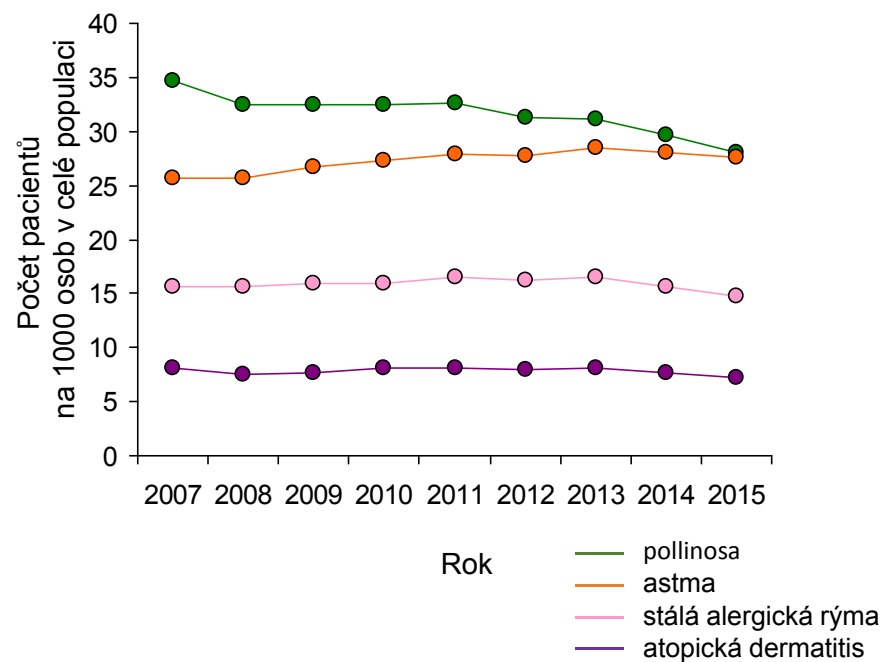
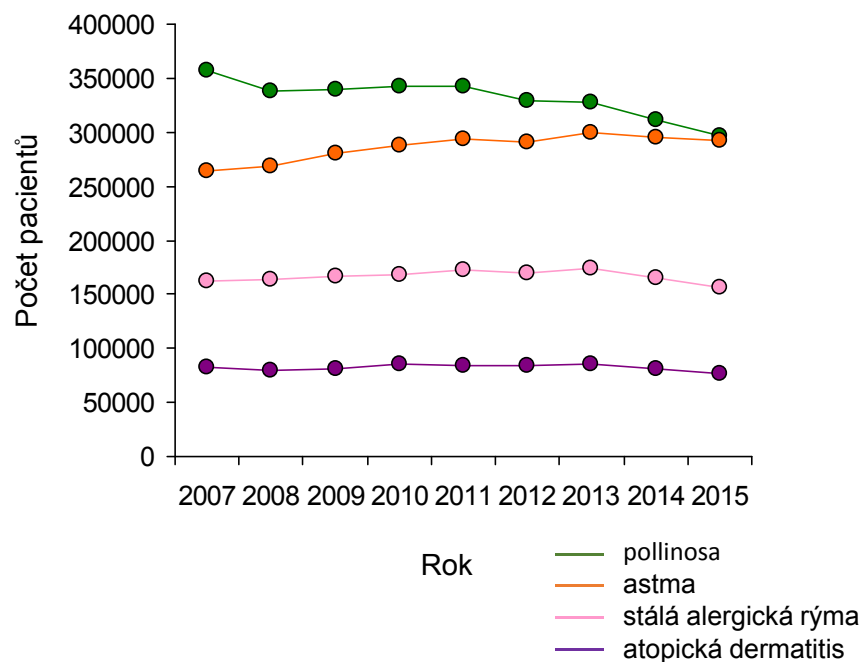
N = 386 hlásících zpravodajských jednotek v roce 2015

Obrázek 6. Prevalence léčených pacientů

Obrázek 7. Dispenzarizovaní pacienti pro vybranou diagnózu nebo pacienti s vybraným chronickým onemocněním

Příloha č. 1. Absolutní počty pacientů oboru alergologie a klinická imunologie v časovém trendu

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
I. Činnost									
Počet ošetření - vyšetření : celkem	2 407 144	2 311 569	2 301 353	2 357 654	2 347 773	2 270 871	2 245 561	2 409 282	2 573 003
Počet léčených pacientů: celkem	923 044	868 074	889 380	897 821	888 655	888 748	890 915	956 164	1 021 412
Počet léčených pacientů: 0 - 19 let	340 592	341 835	342 802	336 992	333 488	325 553	334 600	336 366	338 132
Počet léčených pacientů: muži	416 250	389 508	397 404	400 645	396 671	388 170	393 654	423 880	454 105
Počet léčených pacientů: ženy	506 794	478 566	491 976	497 176	491 984	500 578	497 261	532 284	567 307
Počet kožních testů: celkem	2 525 917	2 617 756	2 756 936	2 744 431	2 813 087	2 627 963	2 699 151	2 593 708	2 488 265
Počet pacientů léčených specifandickou hyposenzibilizací: celkem	117 955	110 482	94 614	89 931	89 384	81 626	77 604	64 203	50 802
Počet pacientů, u kterých byla zahájena individuální injekční, nebo perorální (sublinguální) specifická imunoterapie alergenem: celkem	29 258	25 738	25 381	24 347	24 092	21 302	22 029	20 523	19 017
II. Dispenzarizovaní pacienti pro vybranou diagnózu nebo pacienti s vybraným chronickým onemocněním									
Atopická dermatitis: počet pacientů celkem	83 280	78 967	81 180	85 298	84 687	83 893	85 818	81 158	76 497
Pollinosa: počet pacientů celkem	357 494	338 665	340 108	342 127	341 943	328 878	328 024	312 144	296 263
Stálá alergická rýma: počet pacientů celkem	161 760	163 208	166 508	167 751	173 070	169 899	174 106	164 914	155 721
Astma: počet pacientů celkem	264 515	268 436	280 003	287 719	293 207	291 257	299 762	295 766	291 769

Příloha č. 2. Standardizované počty pacientů oboru alergologie a klinická imunologie v časovém trendu

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
I. Činnost - na 1000 osob v celé populaci									
Počet ošetření - vyšetření: celkem	233,19	221,63	219,35	224,17	223,67	216,08	213,64	228,85	244,05
Počet léčených pacientů: celkem	89,42	83,23	84,77	85,37	84,66	84,57	84,76	90,82	96,88
Počet léčených pacientů: 0 - 19 let	32,99	32,78	32,67	32,04	31,77	30,98	31,83	31,95	32,07
Počet léčených pacientů: muži	40,32	37,35	37,88	38,09	37,79	36,94	37,45	40,26	43,07
Počet léčených pacientů: ženy	49,10	45,88	46,89	47,27	46,87	47,63	47,31	50,56	53,81
Počet kožních testů: celkem	244,70	250,99	262,78	260,95	268,00	250,06	256,80	246,41	236,01
Počet pacientů léčených specifickou hyposenzibilizací: celkem	11,43	10,59	9,02	8,55	8,52	7,77	7,38	6,10	4,82
Počet pacientů, u kterých byla zahájena individuální injekční, nebo perorální (sublinguální) specifická imunoterapie alergenem: celkem	2,83	2,47	2,42	2,31	2,30	2,03	2,10	1,95	1,80
II. Dispenzarizovaní pacienti pro vybranou diagnózu nebo pacienti s vybraným chronickým onemocněním - na 1000 osob v celé populaci									
Atopická dermatitis: počet pacientů celkem	8,07	7,57	7,74	8,11	8,07	7,98	8,16	7,71	7,26
Pollinosa: počet pacientů celkem	34,63	32,47	32,42	32,53	32,58	31,29	31,21	29,65	28,10
Stálá alergická rýma: počet pacientů celkem	15,67	15,65	15,87	15,95	16,49	16,17	16,56	15,67	14,77
Astma: počet pacientů celkem	25,62	25,74	26,69	27,36	27,93	27,71	28,52	28,10	27,67

Příloha č. 3. Absolutní počty pacientů oboru alergologie a klinická imunologie v regionálním srovnání v roce 2015

	Hlavní město Praha	Středočeský kraj	Jihočeský kraj	Plzeňský kraj	Karlovarský kraj	Ústecký kraj	Liberecký kraj	Královéhradecký kraj	Pardubický kraj	Kraj Vysočina	Jihomoravský kraj	Olomoucký kraj	Zlínský kraj	Moravskoslezský kraj
I. Činnost														
Počet ošetření - vyšetření: celkem	508 307	189 214	108 157	89 453	36 389	140 013	67 078	99 531	54 710	121 910	712 243	138 246	104 715	203 037
Počet léčených pacientů: celkem	179 594	71 406	35 974	43 056	17 147	56 159	28 054	42 618	31 400	53 600	270 656	49 821	54 737	87 190
Počet léčených pacientů: 0 - 19 let	72 705	27 421	14 071	17 867	6 546	19 323	9 886	12 632	19 350	12 195	53 312	18 500	18 933	35 391
Počet léčených pacientů: muži	78 389	33 257	15 817	18 575	7 669	23 261	11 994	17 890	15 050	23 887	123 195	21 475	25 123	38 523
Počet léčených pacientů: ženy	101 205	38 149	20 157	24 481	9 478	32 898	16 060	24 728	16 350	29 713	147 461	28 346	29 614	48 667
Počet kožních testů: celkem	544 213	236 842	127 693	161 410	65 192	103 096	106 137	154 834	135 662	121 042	275 942	102 458	117 758	235 986
Počet pacientů léčených specifickou hyposenzibilizací: celkem	10 860	5 727	2 452	1 265	1 899	3 992	2 094	2 278	1 376	1 865	5 621	2 107	3 727	5 539
Počet pacientů, u kterých byla zahájena individuální injekční, nebo perorální (sublinguální) specifická imunoterapie alergenem: celkem	4 840	3 264	504	460	412	1 333	348	1 122	778	675	1 801	899	933	1 648
II. Dispenzarizovaní pacienti pro vybranou diagnózu nebo pacienti s vybraným chronickým onemocněním														
Atopická dermatitis: počet pacientů celkem	16 497	9 519	3 988	3 379	1 335	4 015	2 139	3 492	3 104	3 724	8 021	3 947	4 347	8 990
Pollinosa: počet pacientů celkem	52 840	29 385	13 038	12 986	6 019	15 030	12 507	11 928	11 495	14 100	33 594	18 802	26 429	38 110
Stálá alergická rýma: počet pacientů celkem	22 766	15 941	7 377	6 671	1 824	9 009	7 950	10 402	7 121	7 356	19 232	7 086	15 105	17 881
Astma: počet pacientů celkem	42 655	28 985	11 297	15 035	5 633	17 439	10 691	17 078	11 983	14 126	30 290	24 416	20 198	41 943

Příloha č. 4. Standardizované počty pacientů oboru alergologie a klinická imunologie v regionálním srovnání v roce 2015

	Hlavní město Praha	Středočeský kraj	Jihočeský kraj	Plzeňský kraj	Karlovarský kraj	Ústecký kraj	Liberecký kraj	Královéhradecký kraj	Pardubický kraj	Kraj Vysočina	Jihomoravský kraj	Olomoucký kraj	Zlínský kraj	Moravskoslezský kraj	
I. Činnost - na 1000 osob v daném kraji (kde je lokalizován poskytovatel zdravotních služeb)															
Počet ošetření - vyšetření: celkem	402,62	143,27	169,71	155,39	121,90	170,05	152,74	180,55	105,98	239,27	606,91	217,68	179,05	167,08	
Počet léčených pacientů: celkem	142,25	54,07	56,45	74,79	57,44	68,21	63,88	77,31	60,82	105,20	230,63	78,45	93,60	71,75	
Počet léčených pacientů: 0 - 19 let	57,59	20,76	22,08	31,04	21,93	23,47	22,51	22,91	37,48	23,93	45,43	29,13	32,37	29,12	
Počet léčených pacientů: muži	62,09	25,18	24,82	32,27	25,69	28,25	27,31	32,45	29,15	46,88	104,98	33,81	42,96	31,70	
Počet léčených pacientů: ženy	80,16	28,88	31,63	42,53	31,75	39,95	36,57	44,86	31,67	58,32	125,65	44,63	50,64	40,05	
Počet kožních testů: celkem	431,06	179,33	200,37	280,39	218,39	125,21	241,69	280,87	262,79	237,57	235,13	161,33	201,35	194,19	
Počet pacientů léčených specifickou hyposenzibilizací: celkem	8,60	4,34	3,85	2,20	6,36	4,85	4,77	4,13	2,67	3,66	4,79	3,32	6,37	4,56	
Počet pacientů, u kterých byla zahájena individuální injekční, nebo perorální (sublinguální) specifická imunoterapie alergenem: celkem	3,83	2,47	0,79	0,80	1,38	1,62	0,79	2,04	1,51	1,32	1,53	1,42	1,60	1,36	
II. Dispenzarizovaní pacienti pro vybranou diagnózu nebo pacienti s vybraným chronickým onemocněním - na 1000 osob v daném kraji (kde je lokalizován poskytovatel zdravotních služeb)															
Atopická dermatitis: počet pacientů celkem	13,07	7,21	6,26	5,87	4,47	4,88	4,87	6,33	6,01	7,31	6,83	6,21	7,43	7,40	
Pollinosa: počet pacientů celkem	41,85	22,25	20,46	22,56	20,16	18,25	28,48	21,64	22,27	27,67	28,63	29,61	45,19	31,36	
Stálá alergická rýma: počet pacientů celkem	18,03	12,07	11,58	11,59	6,11	10,94	18,10	18,87	13,79	14,44	16,39	11,16	25,83	14,71	
Astma: počet pacientů celkem	33,79	21,95	17,73	26,12	18,87	21,18	24,34	30,98	23,21	27,72	25,81	38,44	34,54	34,52	

Roční výkaz o činnosti poskytovatele ZS

A (MZ) 1-01

Poskytovatel (obor): *alergologie a klinická imunologie*

Za rok 2015

IČO	Zpravodajská jednotka (adresa):
PČZ	
Oddělení, pracoviště, kód poskytovatele	
A010	

I. Činnost

	Č.ř.	Celkem	ze sl. 1 0 - 19 let	ze sl. 1		5	6
				muži	ženy		
a	b	1	2	3	4	5	6
Počet všech ošetření - vyšetření	21						
Počet léčebných pacientů	22						
Počet kožních testů	23						
Počet pacientů léčených specifickou hyposenzibilizací	24						
Počet pacientů, u kterých byla zahájena individuální injekční, nebo perorální (sublinguální) specifická imunoterapie alergenem	25						

II. Dispenzarizovaní pacienti pro vybranou diagnózu nebo pacienti s vybraným chronickým onemocněním

Vybrané diagnózy	Č.ř.	Počet pacientů celkem	Věková skupina				ze sl. 1 s nově zjištěným onemocněním
			0 - 5 let	6 - 14 let	15 - 19 let	20 let a více	
a	b	1	2	3	4	5	6
atopická dermatitis L 20.-	41						
pollinosa J 30.1	42						
stálá alergická rýma J 30.3	43						
astma J 45	44						
běžná variabilní imunodeficience (CVID) D 83.-	50						

Pozn.: případné nesouvislé číslování řádků je z důvodu zachování kontinuity s údaji z předchozích let.

Razítko:	Výkaz sestavil:
	Telefon:
	E-mail:
Podpis vedoucího zpravodajské jednotky:	Datum:

**Závazné pokyny pro vyplňování statistického formuláře
A (MZ) 1-01: Roční výkaz o činnosti poskytovatele
zdravotních služeb pro obor**

alergologie a klinická imunologie

Statistická zjišťování Ministerstva zdravotnictví jsou součástí Programu statistických zjišťování v České republice na rok 2015. Tento program byl zveřejněn ve Sbírce zákonů ČR, v částce 102, formou vyhlášky č. 239/2014 Sb. ze dne 6. 11. 2014, která v příloze 2 obsahuje seznam statistických zjišťování prováděných ministerstvy. Program byl sestaven v souladu se zákonem č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů.

Výkazy řady A (MZ) 1-01 slouží k získání základních informací o poskytovatelích zdravotních služeb a o činnosti jednotlivých oborů z hlediska zajištění a potřeby zdravotní péče, pro zjištění vybraných údajů o zdravotním stavu obyvatelstva. Tyto informace slouží pro zpracování podkladů při stanovení zdravotní politiky státu na různých úrovních řízení a pro hodnocení objemu zdravotní péče.

Předání dat je možné pouze elektronicky prostřednictvím webové aplikace - Centrální úložiště výkazů (CÚV), která obsahuje elektronické šablony pro vyplňování a odesílání výkazů do CÚV. Pro předání dat do CÚV je nutné přihlášení do registrů rezortu zdravotnictví na základě „Žádosti o přístup do registrů NZIS“ uvedené na internetových stránkách www.uzis.cz v v horní liště označené červeně a uvedené jako REGISTRY NZIS VSTUP na adrese: <http://www.uzis.cz/registry-nzis-vstup>.

Předání dat do aplikace CÚV bude ukončeno 31.5.2016.

Zákon č. 89/1995 Sb. ukládá všem zpravodajským jednotkám povinnost poskytnout úplně, správně, pravdivě a včas požadované údaje pro všechna statistická zjišťování uvedená v Programu statistických zjišťování (viz § 2 – vymezení pojmů, § 10 – program statistických zjišťování a § 26 – správní delikty). Ochrana důvěrných statistických údajů je zaručena výše uvedeným zákonem (viz § 16 – povinnost mlčenlivosti a ochrana důvěrných statistických údajů, § 17 – poskytování důvěrných statistických údajů).

POKYNY PRO VYPLŇOVÁNÍ

Výkaz vyplňuje samostatně každé ambulantní oddělení (pracoviště) alergologie a klinické imunologie, včetně ambulantních částí nemocnic, a také každá imunologická laboratoř (zpravodajská jednotka - dále ZJ), bez ohledu na jejich zřizovatele.

Formuláře výkazu a pokyny pro jeho vyplňování jsou uveřejněny na internetových stránkách www.uzis.cz.

V elektronické šabloně výkazu se vyplňují žlutě a červeně podbarvené kolonky, ke kterým je vždy uvedena „informace k poli“. Šedě podbarvené kolonky se nevyplňují.

Oddíl I. Činnost

Zahrnuje i činnost smluvních pracovníků, kterou pro daného poskytovatele vykonávají.

ř. 21, sl. 1 počet ošetření - vyšetření celkem

Za jedno ošetření (vyšetření) se považuje soubor všech výkonů provedených při ošetření jedné fyzické osoby na téže oddělení (pracovišti) při jedné návštěvě pacienta. Výkony provádí lékař nebo zdravotní sestra podle pokynů lékaře.

ř. 22, sl. 1 počet léčených pacientů celkem = počet unicitních rodných čísel za rok

Jde o celkový počet pacientů v alergologické ordinaci, kteří byli alespoň jedenkrát za sledovaný rok ošetřeni (tj. jde o tzv. počet prvních ošetření - vyšetření v roce a každý pacient je započten pouze jedenkrát).

ř. 22, sl. 2 ze sl. 1 - počet léčených pacientů od narození do posledního dne před 20. narozeninami

ř. 22, sl. 3 ze sl. 1 muži

ř. 22, sl. 4 ze sl. 1 ženy

ř. 23, sl. 1 počet kožních testů = počet vpichů

ř. 25, sl. 1 počet pacientů, u nichž byla ve sledovaném roce zahájena alergenová imunoterapie (tj. počet kódů výkonu 27205 ze Seznamu zdravotních výkonů)

Oddíl II. Dispenzarizovaní pacienti pro vybranou diagnózu nebo pacienti s vybraným chronickým onemocněním

Jde o pacienty trpící určitou chorobou, kteří jsou pod stálým lékařským dohledem. Jeden pacient může být uveden i vícekrát, pokud je sledován pro více diagnóz. Jednotkou zjišťování je vybraná diagnóza (viz MKN-10).

Podmínky a rozsah **dispenzární péče** stanoví:

- zákon č. 48/1997 Sb. o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, kde se v § 31 odst. 2 uvádí, že pojištěnce do dispenzární péče zařazuje podle odborných kritérií lékař registrujícího poskytovatele, který odpovídá za účelnost a koordinaci dispenzární péče. Pojištěnec může být dispenzarizován pro jednu diagnózu pouze u jednoho ošetřujícího lékaře.
- vyhláška MZ ČR č. 39/2012 Sb., o dispenzární péči
Kromě těchto nemocí si pozornost zaslouží i další chronické nemoci.

Vazby:

Oddíl I.

ř. 21, 22, sl. 1 ≠ 0

ř. 21, sl. 1 ≥ ř. 22, sl. 1

ř. 22, sl. 1 ≥ sl. 2, ~~týká se ř. 22~~

ř. 22, sl. 1 = sl. 3 + sl. 4, ~~týká se ř. 22~~

ř. 22, sl. 1 ≥ ř. 24, sl. 1

ř. 22, sl. 1 ≥ ř. 25, sl. 1